

FRA STUDIEDIREKTØREN

Sakstype: Vedtakssak
Sak nr. 2
Møte nr.: 4
Møtedato 17.09.09
Notatdato 09.09.09
A-saksnr.: /
Saksbehandler: Gry Anita
Hemsing

NOTAT

TIL

UNIVERSITETETS STUDIEKOMITE

IT-støtte til utdanningen

Etter at UiOs strategi for fleksibel læring opphørte i 2007, har vi ikke hatt noen overordnet målsetning for området. Et steg på veien for å koordinere feltet ble tatt ved Studiekomiteens opprettelse av Nettverk for IKT i læring høst 2008 (saksnr. 15865). Nettverket ledes av STA i samarbeid med USIT og samtlige fakultet, UB og Studentparlamentet er representert. Det er imidlertid også behov for et større rammeverk rundt nettverkets arbeid, og neste steg er derfor at UiO synliggjør hva og hvor vi vil med feltet IKT i læring.

Manifest for IT-støtte til utdanningen søker å gjøre nettopp dette ved å beskrive retning, ambisjonsnivå og overordnet formål for bruken av IT i universitetets utdanningsvirksomhet. Hensikten er å sikre best mulig læring for våre studenter ved at UiOs utnyttelse av IT i utdanningen fremmer pedagogisk og fagdidaktisk kvalitet, arbeidsformenes arbeidslivsrelevans og studietilbudenes tilgjengelighet. Vi ønsker også å utvikle studentenes digitale kompetanse og deres fortrolighet med bruk av medieteknologi i akademisk arbeid.

Til diskusjon

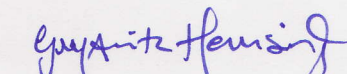
Gir manifestet en dekkende beskrivelse av UiOs mål med IT-støtte til utdanningen, se særlig punkt 1.2?

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å integrere tematikken fra Manifest for IT-støtte i utdanningen i arbeidet med UiOs strategiske plan.

Studiedirektør

saksbehandler STA/dekan

Kontaktinformasjon

E-post: utdanning@usit.uio.no

Postadresse: USIT, Seksjon for utdannings- og forskningsstøtte, postboks 1059 Blindern, 0316 Oslo.

Besøksadresse: Forskningsparken, Gaustadalléen 21 ([bygg G11 på kartet](#)). Se forøvrig [Hvordan kommer jeg til USIT?](#)

IT-støtte til utdanningen

"UiO skal utdanne kandidater med fagkompetanse på høyt europeisk nivå og gi studentene et godt grunnlag for videre utvikling – både som fagpersoner og samfunnsborgere. [...] Arbeidsgivere og læresteder i inn- og utland skal anerkjenne et vitnemål fra UiO som dokumentasjon av faglig kompetanse på det nivå som forventes av et universitet i 'den europeiske mesterliga'" (Strategisk plan for Universitetet i Oslo 2005-2009)

Nedenfor følger en redegjørelse for retning, ambisjonsnivå og overordnede formål for bruken av IT i universitetets utdanningsvirksomhet, de typer tjenester rettet mot studenter og undervisere som UiO skal benytte for å fremme dette formålet, samt rollefordelingen på området mellom Studieavdelingen (STA), Universitetets senter for informasjonsteknologi (USIT) og fakultetene. Målgruppen for redegjørelsen er primært universitetets vitenskapelige og administrative beslutningstakere, samt studentenes representanter i besluttsende organer.

1. IT i universitetets utdanningsvirksomhet

1.1 Et strategisk ledd i utvikling av læringsmiljø og studietilbud

IT alene gir ikke bedre læring. IT alene gir heller ikke bedre læringsmiljø. Men som integrert ledd i pedagogisk, organisatorisk og fagdidaktisk utviklingsarbeid, har digital informasjonsteknologi et stort potensiale. IT har betydning for alle ledd i utdanningsvirksomheten, for utviklingen av læringsprosesser og læringsmiljø, og for utformingen av studietilbud og (sam)arbeidsformer. IT har, sammen med andre virkemidler, implikasjoner for:

- *Hvor og når det læres.* Aktiviteter, læringsressurser og deltakere kan distribueres i tid og rom i ulike kombinasjoner av fysisk og nettbasert tilstedeværelse.
- *Hva som læres.* Mengden av tilgjengelig faktainformasjon øker betydningen av tolkningsvitenskapene og betydningen av kildekritikk, genreforståelse og vurderingsevne, nye fagtilbud og disipliner oppstår i krysningsfeltet mellom informasjonsteknologi og andre fag.
- *Hvordan det læres.* Det kan gis støtte for mer egenaktivitet og samarbeid, varierte undervisnings- og vurderingsformer, metoder og verktøy, samt tilgang til andre typer kilder og læremidler.
- *Hvem som lærer.* Nye grupper får tilgang med distribuerte løsninger, noe som også åpner for livslang læring og kombinasjoner med arbeidsplassen som læringsarena, samt for inkludering av flere gjennom universell utforming.
- *Hvem som underviser.* Lærere, veiledere, fagekspertene og ressurspersoner kan bidra på tvers av lærestedene gjennom distribuert samarbeid om undervisning og studietilbud.

IT er sentral for hvordan vi arbeider med undervisning og hvordan vi tilrettelegger for læring, og er en innsatsfaktor i utviklingen av kvaliteten, relevansen og tilgjengeligheten til universitetets utdanningstilbud.

Videre er digital informasjonsteknologi, i sterk konkurranse med de trykte medier som har rådet grunnen i akademia i over fem hundre år, vår tids fremste medieteknologi for å utvikle, lagre, bearbeide, organisere, formidle og analysere informasjon i alle dens varianter. Kunnskap er tolket og kontekstualisert informasjon. Skaping, tolkning og kritisk vurdering av informasjon i dialog med andre, er grunnlaget for kunnskap og kjernen i kunnskapsutvikling. IT må derfor ha en sentral rolle i moderne forskningsbasert utdanning. UiO må utforske og utnytte denne teknologien for å skape de beste

betingelser for læring, refleksjon og innsikt.

Institusjoner i høyere utdanning kommer fra nå av til å rekruttere studenter som aldri har opplevd en verden uten internett, som har hatt mobiltelefon og mp3-spillere fra barnsben av, som er fortrolige med dataspillenes fortellestrukturer og estetikk, og som ser deling og samhandling på sosiale nettsteder som en selvfølge. Disse "[digital natives](#)" vil ta med seg bruksmønstre og forventninger om digitalt tjenestenivå og nettbasert deltakelse som utfordrer undervisningsopplegg, arbeidsformer og tjenestetilbud i sektoren. UiO må utforske hvordan denne utfordringen kan snus til positive muligheter for å utvikle fleksibel, deltakerorientert og framtidsrettet forskningsbasert utdanning i årene som kommer.

IT har derfor en strategisk rolle i universitetets primærvirksomhet, og er et ledd i faglig og pedagogisk innovasjon og metodeutvikling. Digitale medier er ikke fremst et supplement til etablert praksis, men, i samspill med andre faktorer, en endringsagent i forhold til både form og innhold, aktører og rekkevidde. IT er både et virkemiddel og et mål i arbeidet med å utvikle kandidater med den kompetanse som forventes fra et lærested i "den europeiske mesterliga" i begynnelsen av det 21. århundre.

1.2 Formål med IT i utdanningen ved UiO

Mot ovenstående bakteppe er hovedhensiktene med bruk av IT i utdanningen ved UiO:

- Å utvikle pedagogisk og fagdidaktisk kvalitet i studietilbudene.
- Å utvikle tettere kobling mellom studietilbud og forskning gjennom økt tilgang til forskningsbaserte læringsressurser, forskningsresultater og forskningsdata.
- Å utvikle digital kompetanse hos studentene og fortrolighet med bruk av digital medieteknologi i kunnskapsarbeid.
- Å utvikle studietilbudenes arbeidslivsrelevans gjennom digitalt støttede arbeids- og samarbeidsformer.
- Å utvikle studietilbudenes tilgjengelighet både på campus og i et livslang læring-perspektiv.
- Å utvikle gode, tidstilpassede og fleksible studietilbud, som tiltrekker seg dyktige og motiverte studenter.

IT skal ved å bidra til innovasjon, kvalitet og relevans i utvikling av studietilbudene støtte UiOs strategiske mål for utdanningen. IT-tjenester skal videre inngå i UiOs realisering av Kvalitetsreformens mål om studentaktive læringsformer, oppfølging av studentenes arbeid, og vurderingsformer som fremmer læring. Endelig skal IT være et element i prosess [faglig prioritering](#), hvor utvikling og dimensjonering av IT-støtte må inngå i gjennomføringen.

2. Tjenester

2.1 Overordnet om tjenester

Med begrepet "tjeneste" menes her støtte til å få løst en oppgave eller utført en arbeidsprosess. En "IT-tjeneste" er en tjeneste hvor IT kan bidra til, støtte, eller muliggjøre håndteringen av oppgaven eller prosessen. Tjenester kan rette seg mot ulike målgrupper og deres oppgaver. Eksempler på ledd i IT-tjenester ved UiO er:

- Programvareverktøy som kan benyttes til å løse bestemte oppgaver.
- Utstyr for håndtering av data involvert i løsning av oppgaver (å ta opp lyd, lagre filer, etc).
- Retningslinjer som regulerer bruken av programvareverktøy og utstyr.
- Dokumentasjon, kursvirksomhet, rådgiving og brukerstøtte som hjelper brukeren med å løse oppgaver med programvareverktøy og utstyr.

IT-tjenester for utdanningen er tjenester som bistår studenter og undervisere med læring og undervisning. Fordi programvareverktøy påvirker de prosesser de skal støtte, vil utvikling av tjenester kunne benyttes til å utvikle, forbedre eller effektivisere læringsarbeid og undervisning.

UiO har tidligere satset betydelige ressurser på utvikling av IT i utdanningen i to omganger. I

prosjektet Digitale læringsomgivelser 2000-2002 ble det etablert et tilbud av tjenester bestående av læringsplattform med integrasjon mot Felles studentsystem, kurs- og rådgivingstiltak for undervisere, og tjenester for innholdsproduksjon. Tiltaket ble fulgt av [Strategi for fleksibel læring](#) 2003-2007.

Etter vedtak i universitetsstyrets studiekomite 11. september 2008 er det opprettet et [nettverk for IKT i læring](#) under ledelse av STA i tett samarbeid med USIT, som skal videreutvikle tjenestetilbudet fra 2009 innenfor rammene av ordinær virksomhet og finansiering. Utfordringen blir å møte de krav til tjenester som nye studentgrupper stiller til universitetet, og å utnytte de digitale mediers pedagogiske muligheter til å fremme læringsmål og arbeidsformer i våre forskningsbaserte studietilbud.

Utfordringene er knyttet til flere forhold:

- Teknologien er i rask utvikling, med skiftende typer verktøy, løsninger og programvaregenerer.
- Brukernes opplevde behov utvikles tilsvarende raskt.
- UiO skal søke å være i forkant slik at verktøy og løsninger foreligger når behovene oppstår, men det er lite gjennomførbart å etablere verktøy teknisk driftet ved UiO og integrert i UiOs infrastruktur, med den takt som ville vært nødvendig for å dekke alle behov innenfor undervisning og læring til enhver tid.
- Det finnes dessuten en rekke verktøy, slik som YouTube, som utgjør en betydelig ressurs i undervisningen, hvis verdi øker jo fler som deltar (nettverkseksternalitet), men som ville hatt liten verdi hvis vi etablerte lokale versjoner ved UiO.

Som partner i UiOs utdanningsvirksomhet må vi altså supplere tjenestene våre med verktøy som teknisk driftes av andre og som ikke er integrerte i UiOs infrastruktur, samtidig som vi tilbyr rådgiving og retningslinjer for bruk, kurs og brukerstøtte også for disse. UiO skal tilby:

- Et sett av tjenester som er alment tilgjengelige for alle UiOs undervisere, samarbeidspartnere og studenter, sentralt driftet av USIT, integrert med UiOs studie- og brukeradministrative systemer og standardiserte autentiseringstjenester, og mest mulig i samsvar med retningslinjene for UiOs web (eksempel: læringsplattform).
- Rådgiving, policy og retningslinjer, kurs og brukerstøtte for bruk av et utvalg av eksterne verktøy som ikke er integrert i UiOs infrastruktur, hvis disse er spesielt nyttige (eksempel: del.ic.ious). Dette er verktøy mange ved UiO bruker i utdanningen, og hvor hensyn til opphavsrett, personopplysninger og informasjonssikkerhet, samt [IT-reglement](#) og [IT-sikkerhetshåndbok](#) må ivaretas.

UiO må også sikre at studentarbeid og læremidler ikke blir eksklusivt oppbevart hos tjenesteleverandører som UiO ikke har et regulert forhold til.

Bruk av IT-tjenester - uansett om verktøyene driftes av UiO eller ikke - forutsetter institusjonell policy og klare og godt kommuniserte retningslinjer, for å kunne inngå i en praksis som virker etter hensikten og overholder aktuelle lovverk:

- Verktøy for læring og samarbeid omfatter opplysninger om de deltakende. Dette omfattes av personopplysningsloven.
- De gir tilgang til studentarbeid, som omfattes av åndsverksloven.
- De gir tilgang til læremidler, forskningsdokumentasjon og andre læringsressurser, som også omfattes av åndsverksloven.
- Kredittgivende studentarbeid og eksamener skal lagres i henhold til universitets- og høgskoleloven, med praktiske ordninger regulert av arkivloven.

Videre griper IT-systemer inn i, påvirker, eller skaper nye arbeidsprosesser, og må fungere i samspill med organisasjonen de inngår i. Derfor må både institusjonens og brukerens plikter og rettigheter klargjøres og kommuniseres.

2.2 Tjenestetilbud

På bakgrunn av ovenstående kan studenter ved UiO forvente tilgang til følgende tjenester i universitetets studietilbud:

- *Velfungerende UiO-web.* En rikholdig men intuitiv og lett navigerbar web, utgjør infrastrukturen for å samarbeide, kommunisere, produsere og for å finne og benytte tjenester, læringsressurser og studieinformasjon.
- *Rimelig, sikker og utstrakt bruk av bærbart utstyr.* Gunstig innkjøpsavtale for studenter, retningslinjer for sikker bruk og tilgang til nett og tjenester, driftsrutiner for vedlikehold og sikkerhet, samt god tilgang til trådløst nett "over alt" i universitetets lokaler, fellesområder og studentboliger.
- *Lærings- og samarbeidsverktøy.* Læringsplattform og ulike interne og eksterne webbaserte løsninger for faglig dialog, samarbeid og deling.
- *Tilgang til læringsressurser.* Åpent tilgjengelige læremidler, forskningsdokumentasjon og andre læringsressurser i ulike formater, forvaltet via brukervennlige tjenester hvor innholdet er lett søkbart og gjenfinnbart.
- *Mobile løsninger og tjenester.* Tilgang til studieinformasjon, læringsressurser og samarbeidsfunksjonalitet på mobilt utstyr og mobile klienter, samt tjenester for å lagre innhold fra mobile klienter brukt som opptaksutstyr.
- *Hjelp til produksjon av medierikt innhold.* Rådgiving for studenter om produksjon av websider, video, lyd / podcast, digital fortelling, multimedia som ledd i prosjekter og studentarbeider.
- *Kompetanseutvikling.* Kurs, rådgivning og dokumentasjon i bruk av løsninger og tjenester. Spesielt felleskurs for alle i grunnleggende digital kompetanse, som vil sikre god benyttelse av UiOs IT-baserte tjenester i eget læringsarbeid, men som i tillegg vil være en kvalifikasjon som øker "verdien" til UiOs kandidater.
- *Tilgang til regelverk og retningslinjer.* Klar og forståelig dokumentasjon av egne og institusjonens plikter, rettigheter og lovregulerte forhold knyttet til den enkelte tjeneste, som klargjør premissene for bruk av tjenesten. Blant forhold slik dokumentasjon skal klargjøre er:
 - Hva det innebærer å ta i bruk en tjeneste (et programsystem), og i hvilken grad studenten har et reelt valg.
 - Hvordan studentens personopplysninger håndteres av tjenesten.
 - Hva som skjer med studentens arbeider og data ved og etter bruk av tjenesten og hvorfor, og hvilken innflytelse studenten har på dette.
- *Helpdesk.* En helpdesk sentralt plassert på campus for hjelp med utstyr og tjenester, markedsføring av tilgjengelige digitale tjenester fra USIT, STA og UB, brukerdokumentasjon mm. vil gjøre at studentene ikke trenger å vite hvem som tilbyr en tjeneste, og vil fungere som en one-stop-shopping-løsning som forenkler deres hverdag.

Universitetets vitenskapelige ansatte skal ha tilgang til de samme tjenestene som studentene, men med et underviserperspektiv:

- *IT-pedagogiske støttetjenester.* I tillegg til opplæring i bruk av verktøy tilbys også kurs, rådgiving og dokumentasjon av best practice i pedagogisk bruk av ulike løsninger og tjenester.
- *Pedagogisk design og utvikling av læringsressurser.* Støtte til pedagogisk design og redaksjonell / teknisk produksjon av læremidler og læringsressurser i ulike formater, publisert i og tilgjengelig via ulike tjenester og kanaler.
- *Tilgang til regelverk og retningslinjer.* Klar og forståelig dokumentasjon av egne og institusjonens plikter, rettigheter og lovregulerte forhold knyttet til den enkelte tjeneste, som forklarer premissene for bruk av tjenesten i UiOs studietilbud. Blant forhold slik dokumentasjon skal klargjøre er:
 - Opphavsrettslige forhold rundt det læreren produserer til bruk i undervisningen.
 - Retningslinjer for gjenbruk av materiale, og hva som regulerer rekkevidden av slik gjenbruk (f.eks.: "alle som lager lærestoff skal benytte [Creative Commons](#)").
 - Retningslinjer for bruk av eksterne tjenester i undervisningen, og de forholdregler som må overholdes for å sikre hensiktsmessig og lovlig bruk av disse.

3. Veivalg og prioriteringer

STA og USIT skal være strategiske aktører og pådrivere for å utvikle universitetets utdanningsvirksomhet. Vi må i tråd med utviklingen av universitetets virksomhet (f.eks. prosess faglig prioritering) foreta ulike veivalg med henblikk på fokus, retning og prioritering av tjenesteutvikling og tiltak. Konkret er det en rekke fremgangsmåter for å foreta disse veivalgene:

- *Nettverk for IKT i læring.* Etter vedtak i universitetsstyrets studiekomite 11. september 2008

er det etablert en ordning med følgende elementer:

- STA (problemeier) og USIT skal tilby gode og pålitelige IT-tjenester for utdanningen, inkludert nødvendig institusjonell policy.
- Lokale ressurspersoner utnevnt av ledelsen ved hvert fakultet ivaretar i jevnlig samlinger en bestillerrolle på vegne av eget fakultet når det gjelder tjenester og regelverk, kommer med strategiske innspill, og bidrar i tverrfakultære tiltak og erfaringsdeling.
- Ved behov inviteres ressursmiljøer som Det utdanningsvitenskapelige fakultet (InterMedia, Fagområdet for universitetspedagogikk), Universitetsbiblioteket (Avdeling for digitale tjenester), m.fl.
- *Prosess faglig prioritering.* [Prosess faglig prioritering](#) har implikasjoner for fagporteføljen ved UiO. Prosessen berører både forskning og utdanning, og som følge av dette, IT-støtte til utdanningen. Vi vil ha en fortløpende dialog med fagmiljøene om hva behovene for IT-støtte til utdanning vil være.
- *Universitetsstyrets studiekomite.* Saker av prinsipiell eller spesielt strategisk karakter vil forelegges [universitetsstyrets studiekomite](#), og legge føringer på fokus og retning.
- *Behovs- og forventningskartlegginger.* Det gjennomføres jevnlig spørreundersøkelser om UiOs IT-tjenester blant de ansatte og studentene for å bringe på det rene:
 - Hva henholdsvis underviserne og studentene mener at de trenger, dvs. hva de ønsker men ikke har.
 - Hvordan henholdsvis underviserne og studentene opplever de tjenestene de faktisk har (og i hvilken grad de kjenner til dem).
- *Innspill og signaler fra fagmiljøene.* Våre medarbeidere har en utstrakt kontaktflate både mot undervisere, lokal IT og studieadministrativt personale. Formaliserte kontaktflater omfatter [EVU-forum](#) og [DLO-forum](#). Her fremkommer ofte behov i undervisningsmiljøene.
- *Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten.* [Kvalitetssystemet](#) vil være et verktøy for å evaluere læringsmiljøet i emner og programmer, deriblant den pedagogiske bruken av IT.

4. Samarbeid i organisasjonen

STAs og USITs rolle på området IT i utdanningen er å bistå UiO i å nå sine utdanningsmål, styrke undervisningskvalitet og læringsmiljø, og bidra til UiOs posisjon som lærested av høy internasjonal standard i samsvar med UiOs strategiske plan. Konkret betyr dette å planlegge, utvikle og tilby IT-relaterte fellestjenester og regelverk for undervisning og læring ved UiO. Ansvar for dette er plassert hos:

- Studiedirektøren, med [Seksjon for studieadministrative tjenester](#) som koordinerer avdelingens oppgaver på området.
- IT-direktøren, med [Seksjon for utdannings- og forskningsstøtte](#) som koordinerer avdelingens oppgaver på området.

Nettverk for IKT i læring er bindeledd mellom fakultetenes arbeid og behov, og dette sentrale tiltaks- og støtteapparatet.

Fakultetene er forskjellige, og derfor varierer lokal organisering. Ambisjonsnivået om å utnytte IT pedagogisk og strategisk bør imidlertid være det samme på tvers ved universitetet.

Konkret tyder mye på at én suksessfaktor er evnen til å koble lokalt engasjement på instituttnivå ("bottom-up") og strategisk ledelse på fakultets- og institusjonsnivå ("top-down"). Erfaringen fra satsningen på fleksibel læring 2003-2007 viser videre at de fakulteter og fagmiljøer som lykkes best, er de som etablerer et tett samspill mellom lokal IT, studieadministrativt personale og IT-pedagogisk kompetanse, som et samlet støtteapparat for lokalt vitenskapelig personale.

Denne tverrfaglige kompetansen må styrkes lokalt. Det er et mål for UiO å styrke det lokale støtteapparatet til primærvirksomheten, å gi undervisere mer lokal støtte til bruk av IT i undervisningen, og å gi studentene grundig oppfølging i reflektert bruk av IT i læringarbeidet.

Lokal IT ved fakulteter og enheter omfatter idag ca 150 stillinger. Kompetanse og oppgaver er i mange tilfelle av teknisk og driftsmessig art. Med nye driftstjenester fra USIT som fjerndrifting av PC-park og andre driftsmessige rasjonaliseringer, vil det lokale behovet for denne kompetansen bli mindre. Ved å overføre en rekke slike oppgaver fra lokalt nivå til USITs driftsorganisasjon, med de stordriftsfordeler

dette medfører, vil en innenfor eksisterende antall årsverk over noen tid kunne få til en vridning av kompetansen hos lokal IT fra teknisk drift til støtte til primærvirksomheten. En styrking av de IT-relaterte støttejenestene til utdanningen (verktøystøtte, IT-pedagogisk rådgiving, innholdsutvikling, mm), vil øke verktøykassen og virkemidlene ved lokal utforming av egne studietilbud, og bidra til universitetets formål for IT i utdanningen (jf. 1.2). En lokal styrking av IT-støtten til primærvirksomheten vil også kunne gi enhetenes studenter et mer enhetlig oppfølgingsnivå enn tilfellet er idag, når det gjelder opplæring i bruk av IT generelt og IT i læringsarbeidet spesielt.

Den tonivåmodell som gjelder for arbeidsfordelingen innen UiOs IT-organisasjon, har kun i varierende grad vært praktisert når det gjelder IT-støtten til de ansatte innen primærvirksomheten. I denne modellen har lokal IT førstelinjeansvar overfor lokale undervisere og forskere, mens USIT utgjør andrelinje, med oppfølgingsansvar for lokal IT. Det er flere grunner til den varierende praksisen. Én er ulik organisering av, og satsning på, støtteapparatet til primærvirksomheten ved de ulike fakultetene. En annen har vært at USIT over et tiår har bygget opp omfattende kompetanse innen IT i utdanningen, med medarbeidere med høyeregrad i pedagogikk, medievitenskap og prosjektledelse. Vi må finne gode og hensiktsmessige former for samarbeid mellom det sentrale og lokale støtteapparatet, som utnytter kompetansen vi samlet besitter.

Det er derfor to utfordringer i den praktiske lokale støtten til IT i utdanningen:

- Å styrke lokalt støtteapparat til undervisere og studenter, blant annet gjennom en gradvis nyorientering av lokal IT i retning av tverrfaglig kompetanse innen IT-pedagogikk, fag, studieadministrasjon, medieutvikling og IT.
- Å videreutvikle arbeidsformer preget av samarbeid og samspill mellom lokal IT og USITs støttetjenester på området.

5. UiO: Det åpne universitet

Forskningsbasert utdanning ved UiO skal preges av åpenhet, synlighet og delingskultur, og omfatte løsninger og regelverk som bevirker dette. Blant tildels omfattende grep som vil bidra til å gjøre UiO til et åpent universitet finner vi:

Læremidler og læringsressurser produsert ved UiO skal normalt omfattes av åpne lisenser, som eksempelvis [Creative Commons](#).

Forskningsdata - potensielle læringsressurser - produsert ved UiO skal normalt omfattes av åpne lisenser, som eksempelvis [Science Commons](#).

UiO skal tilby mekanismer for enkel deling av åpne digitale læringsressurser, ved institusjonell forvaltning og repositorier, samt tilby kanaler som eksempelvis iTunes U (se [Berkeley University](#)) og YouTube Enhanced University Channels (se [Stanford University](#)) for enkel tilgjengeliggjøring.

Læringsystemer, -løsninger og -verktøy skal i størst mulig grad basere seg på åpen kildekode.

"Bak kulissene" skal åpne formater og standarder sikre interoperabilitet og leverandøruavhengig datautveksling mellom systemer, tjenester og verktøy.

UiO skal fremme fri tilgang ("open access") til forskningsdokumentasjon - potensielle læringsressurser:

- Forskningspublikasjoner skal normalt lagres i UiOs åpne institusjonelle arkiv [DUO - Digitale utgivelser ved UiO](#).
- UiO skal fremme åpen fagfelleverdert vitenskapelig publisering av tidsskrifter, jf. [FRITT - Frie tidsskrifter fra UiO](#).

Hensiktene med dette er flere, både for UiO, sektoren, og samfunnet vi skal betjene:

For det første er deling en produktiv tilnærming til innovasjon og kunnskapsutvikling. Deling på tvers internt ved UiO, og deling mellom UiO og andre institusjoner er i tråd med den akademiske ånd. Deling mellom universitetet og samfunnet rundt oss er en del av vårt samfunnsoppdrag, jf. "UiO skal være anerkjent som landets største og fremste 'kunnskapsbank'" (*Strategisk plan for Universitetet i Oslo 2005-2009*).

For det andre er deling lønnsomt, fordi det fremmer gjenbruk av investerte ressurser. Utvikling av læringsressurser, programvare og forskningsdata er kostbart, og bør gjenbrukes i så stor grad som mulig både innenfor og utenfor sin opprinnelige kontekst.

For det tredje er eksponering av godt innhold, læremidler og forskningsdokumentasjon god markedsføring for UiO, jf. hva [OpenCourseWare](#) har gjort for markedsføringen av MIT.

UiO som det åpne universitet vil framstå i klar kontrast til det bilde som trekkes opp i Burson-Marstellers [omdømmeanalyse](#). UiO som det åpne universitet vil tiltrekke seg studenter og ansatte som er vant med digital delingskultur, og som ønsker å studere og arbeide ved en moderne forskningsbasert utdanningsinstitusjon med utstrakt tilgang til digitale kilder og læringsressurser, og med fleksible, digitalt støttede arbeids- og samarbeidsformer.

Redaksjon: Seksjon for utdannings- og forskningsstøtte, jon.lanestedt@usit.uio.no
Dokument opprettet: 07.01.2009, endret: 30.06.2009

[Kontakt UiO](#) [Hjelp](#)